

Kinnitatud

Eesti Teaduste Akadeemia üldkogu poolt

22. aprillil 2026. a

EESTI TEADUSTE AKADEEMIA KIRJASTUSE PÕHIKIRI

I ÜLDSÄTTED

1. Eesti Teaduste Akadeemia Kirjastus (edaspidi Kirjastus) on Eesti Teaduste Akadeemia (edaspidi Akadeemia) kui avalik-õigusliku juriidilise isiku asutus, mille eesmärk on teadusväljaannete kirjastamine ja teadustulemuste leviku ning kättesaadavuse edendamine.
2. Kirjastus juhindub oma tegevuses Eesti Teaduste Akadeemia seadusest, teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seadusest, teistest õigusaktidest, Akadeemia põhikirjast ja käesolevast põhimäärusest.
3. Kirjastuse tegevus allub Akadeemia juhtimisele ja kontrollile.
4. Kirjastuse ametlik ingliskeelne nimi on Estonian Academy Publishers.
5. Kirjastuse asukoht on Kohtu 6/1, 10130 Tallinn.

II EESMÄRK JA ÜLESANDED

6. Kirjastuse eesmärk on kõrgetasemeliste teadusajakirjade, muude teadusväljaannete ning populaarteadusliku kirjanduse kirjastamine ning teadustulemuste leviku ja kättesaadavuse tagamine rahvusvahelises teadusruumis, kooskõlas Akadeemia eesmärkidega ja Eesti teaduspoliitika põhimõtetega.
7. Oma eesmärgi täitmiseks Kirjastus:
  - 1) kirjastab Eestile oluliste valdkondadega seotud eelretsenseeritavaid avatud juurdepääsuga rahvusvahelisi teadusajakirju ning muid populaarteaduslikke, perioodilisi ja üksikväljaandeid ning tagab teadusväljaannete vastavuse rahvusvahelistele teaduseetika ja publitseerimisstandarditele;
  - 2) tagab väljaannete kättesaadavuse, levitamise ja tutvustamise Eestis ja rahvusvaheliselt;
  - 3) teeb koostööd Akadeemia, kaasväljaandjate, teadus- ja arendusasutuste, kõrgkoolide ning teiste partneritega teadusväljaannete väljaandmisel;
  - 4) arendab rahvusvahelist kirjastamisalast koostööd;
  - 5) tagab oma tegevuseks vajaliku organisatsioonilise ja erialase võimekuse;
  - 6) osutab oma pädevuse piires kirjastamisalaseid teenuseid ja konsultatsioone.
8. Kirjastusel on õigus osutada tasulisi teenuseid ja arendada kirjastamisalast majandustegevust tingimisel, et sellest laekuvaid vahendeid kasutatakse käesoleva põhimäärusega seatud ülesannete täitmiseks.

III JUHTIMINE JA AJAKIRJADE TOIMETUSLIK KORRALDUS

Direktor

9. Direktor on Kirjastuse üldjuht, kes kannab vastutust Kirjastuse üldise arengu, põhimäärusjärgse tegevuse ning vara ja vahendite õiguspärase ja otstarbeka kasutamise eest.
10. Kirjastuse direktori kinnitab avaliku konkursi tulemuse alusel tähtajaliselt kuni viieks aastaks ametisse Akadeemia eestseisus. Direktori valimise korra kinnitab Akadeemia eestseisus.
11. Kirjastuse direktoriga sõlmib ja lõpetab Akadeemia nimel tähtajalise töölepingu Akadeemia peasekretär.
12. Kirjastuse direktor:
  - 1) vastutab Kirjastuse üldise arengu, Kirjastusele käesoleva põhimäärusega kohustuseks tehtud ülesannete nõuetekohase täitmise ning Kirjastuse vara ja vahendite õiguspärase, sihtotstarbelise ja otstarbeka kasutamise eest;
  - 2) esindab Kirjastust ilma erivolitusteta kõigis suhetes riigi- ja omavalitsusasutustega, asjaajamisel kohtus ning suhetes teiste isikute, asutuste ja organisatsioonidega;
  - 3) kehtestab Kirjastuse struktuuri ja tööjaotuse;
  - 4) sõlmib, muudab ja lõpetab töölepinguid töötajatega Kirjastuse nimel;
  - 5) annab oma pädevuse piires Kirjastuse igapäevast tegevust reguleerivaid korraldusi ja juhendeid;
  - 6) koostab Kirjastuse eelarve ja vastutab selle täitmise eest;
  - 7) koostab ja esitab Akadeemiale Kirjastuse tegevusaruande. Tegevusaruande vaatab läbi Akadeemia eestseisus ja kinnitab Akadeemia koondaruande koosseisus Akadeemia üldkogu;
  - 8) täidab muid ülesandeid, mis tulenevad õigusaktidest, käesolevast põhimäärusest ning Akadeemia presidendi, eestseisuse ja üldkogu otsustest.

Ajakirjade toimetuslik korraldus

13. Ajakirjade väljaandmise sisulist poolt juhib ajakirja peatoimetaja. Peatoimetaja vastutab ajakirja teadusliku ja sisulise taseme ning ajakirja väljaandmise vastavuse eest kehtivatele publitseerimisnõuetele.
14. Ajakirjade peatoimetajad nimetab Kirjastuse direktori ettepanekul kuni viieks aastaks Akadeemia eestseisus. Peatoimetaja annab Akadeemia eestseisuse nõudel aru ajakirja väljaandmist puudutavates küsimustes.
15. Ajakirja väljaandmise sisulist poolt korraldab ajakirja toimetus, kuhu kuuluvad peatoimetaja ja toimetajad.
16. Ajakirja toimetajad nimetab vastava ajakirja peatoimetaja ettepanekul kuni viieks aastaks Akadeemia eestseisus.
17. Iga Kirjastuse poolt väljaantava ajakirja juures tegutseb ajakirja toimetuskolleegium, mis on nõuandev organ. Toimetuskolleegiumi ülesanne on toetada ajakirja teadusliku ja erialase taseme kujundamist ning nõustada peatoimetajat ja toimetust ajakirja tegevuse, arengusuundade, käsikirjade sisulise taseme ja retsenseerimispraktika küsimustes.

Toimetuskolleegium ei oma otsustusõigust ajakirjas avaldatavate kaastööde lõplike avaldamisotsuste üle.

18. Toimetuskolleegiumi koosseisu moodustab ja ajakohastab ning töökorra kehtestab ajakirja peatoimetaja kooskõlas ajakirja toimetamise põhimõtetega.
19. Toimetuskolleegium annab vähemalt kord aastast kirjalikku tagasisidet ajakirja tegevuse ja arengu kohta.
20. Akadeemia eestseisus võib enne volituste tähtaja lõppemist olulisel põhjusel tagasi kutsuda ajakirja peatoimetaja Kirjastuse direktori ettepanekul ning ajakirja toimetaja peatoimetaja ettepanekul.

Kirjastusnõukogu

21. Kirjastuse üldist tegevust ja arengut suunab Eesti Teaduste Akadeemia kirjastusnõukogu (edaspidi Kirjastusnõukogu).
22. Kirjastusnõukogu koosseisu nimetab kuni viieks aastaks Akadeemia eestseisus. Kirjastusnõukogu koosseisu kuuluvad Akadeemia president, üks asepresidentidest, peasekretär ja Kirjastuse direktor ning lisaks kuni viis eestseisuse määratud akadeemikut. Kirjastusnõukogu esimeheks kinnitab Akadeemia eestseisus ühe koosseisu kuuluvatest akadeemikutest.
23. Kirjastusnõukogu liikme võib Akadeemia eestseisus enne volituste tähtaja lõppemist igal ajal tagasi kutsuda.
24. Kirjastusnõukogu liikme volitused lõppevad ka tema ametikoha lõppemisel, kui ta kuulub Kirjastusnõukogusse ametikoha järgi.
25. Kirjastusnõukogu:
  - 1) kujundab seisukohti Eesti Teaduste Akadeemia ja Kirjastuse üldise kirjastamispoliitika küsimustes;
  - 2) kujundab seisukohti ja teeb ettepanekuid Kirjastuse tegevuse arendamise ja Kirjastuse struktuuri küsimustes;
  - 3) teeb ettepanekuid uute ajakirjade väljaandmise alustamiseks või olemasolevate väljaandmise lõpetamiseks;
  - 4) nõustab Kirjastuse direktorit mitteperioodilise kirjanduse väljaandmisel vastavalt eraldatud riigieelarvelistele vahenditele;
  - 5) nõustab Kirjastuse direktorit strateegiliste dokumentide väljatöötamisel;
  - 6) arutab küsimusi, võtab vastu otsuseid ja kujundab seisukohti nõukogu töökoosolekul, mille kutsub kokku nõukogu esimees vastavalt vajadusele, kuid vähemalt üks kord aastas. Kirjastusnõukogu koosolekud protokollitakse.
26. Kirjastusnõukogu otsused ja ettepanekud on soovituslikud. Kirjastusnõukogul on õigus esitada oma arvamused ja ettepanekud seisukohavõtuks ja otsustamiseks Akadeemia eestseisusele.
27. Kirjastusnõukogu esimees esitab Akadeemia eestseisuse nõudmisel kirjaliku aruande Kirjastusnõukogu tegevuse kohta.

IV VARA, RAHALISED VAHENDID JA FINANTSEERIMINE

Kirjastuse vara

28. Kirjastuse vara on Kirjastuse valduses ja kasutuses olev iseseisev osa Eesti Teaduste Akadeemia varast, mille valdamise, kasutamise ja käsutamise õiguse Kirjastuse ülesannete täitmiseks on Akadeemia delegeerinud Kirjastusele.

Rahalised vahendid ja finantseerimine

29. Kirjastuse rahalised vahendid on:

- 1) Akadeemia eelarve kaudu eraldatud riigieelarvelised vahendid;
- 2) sihtprogrammide raames Kirjastusele eraldatud vahendid;
- 3) tellijatelt ja sponsoritelt Kirjastusele sihtotstarbeliseks kasutamiseks eraldatud vahendid;
- 4) eraldised ajakirjade kaasväljaandjatelt;
- 5) laekumised kirjastamisalasest majandustegevusest, tasulistest teenustest ja kirjanduse müügist;
- 6) laekumised muudest allikatest;

30. Kirjastusele eraldatava riigieelarvelise toetuse suuruse Akadeemia aastaelarves määrab Akadeemia eestseisus.

31. Kirjastuse kõigi tulude ja kulude kohta koostatakse tasakaalustatud eelarve. Kirjastuse eelarve ja tulude-kulude bilanss moodustavad Akadeemia koondeelarve ja koondbilansi iseseisva osa.

V ARUANDLUS, , KONTROLL JA JÄRELVALVE

32. Kirjastus peab oma varade ja vahendite kasutamise ja liikumise kohta raamatupidamise ja statistilist arvestust seadusega kehtestatud korras, juhindudes täiendavalt Akadeemia raamatupidamise eeskirjadest.

33. Kirjastusele eraldatud riigieelarveliste vahendite kasutamist kontrollib Rahandusministeerium ja Riigikontroll.

34. Akadeemiasisest järelevalvet Kirjastuse tegevuse üle teostavad Akadeemia president. Kirjastuse finantsmajanduslikku tegevust kontrollib presidendi ülesandel Akadeemia raamatupidamine.

VI PÕHIMÄÄRUSE KINNITAMISE JA MUUTMISE KORD

35. Ettepanekud Kirjastuse põhimääruse muutmiseks või täiendamiseks vaatab läbi ja esitab Akadeemia üldkogule arutamiseks Akadeemia eestseisus.

36. Kirjastuse põhimääruse ja selles tehtavad muudatused kinnitab Akadeemia üldkogu.

VII ÜMBERKORRALDAMINE JA TEGEVUSE LÕPETAMINE

37. Kirjastuse tegevuse korraldab ümber või lõpetab Akadeemia eestseisuse ettepanekul Akadeemia üldkogu.